

Latwesch u. Awises.

Nr. 5. Zettortdeena imâ Webruar 1845.

Padohma-praffitajs un padohma-dewejs.

Ne sinnu zik gaddi atpakkal pee mannim kahds krohdsineeks eenahk un gohdu mannim dewis, wihrs luhdsahs padohmu. Mopraffijis wiham no kurrenes winsch estohts, winsch man atbild ta: Ne esmu no juhsu draudses, esmu no ta un ta, krohga u. t. j. pr. Gesahzis no galla man wissu sawu kibbeli isstahsliht, ta kibbele bija, ja to gribbesi ihki sonemt schi: Krohdsineekam bija kahdâ pilsata seewas tehwâ mirris; nelaikim bija diwas meitas, abbas pee wahreem isgahjuschas, un schis bija atstahjis sawâ mantibâ diwas gohwis, katrai meitai gohwi. Krohdsineeks dshwoja astonos juhdses no ta pilsata un meklejabs pehz tahs gohws, ko ohtrais snohts, krohdsineeka schwahgeris tam ne isdewe ar labbu; winsch jaw bija 6 reis us aprinka bijis un nu nodohmaja scheit taahlaki pehz tahs gohws mekletees. Kad wihrs manni bija wissu isstahsijis, to jautajut: zik dohmajeet to gohwi nandas wehriibâ? Wihrs atbild: vaprahwa gohws irr, 6 tellu mahte, tapatt rubbuli 12 tahdu gohws maktahs gan. Saku: Labbi; zik taahlu tad juhsu krohgs no ta pilsata . . . irr? Buhs 6 juhdses woi wairak, atbild krohdsineeks. Waizaju wehl: kahds tad zelsch jums us to pilsatu? Pasilita atbild krohdsineeks, smiltis leelas. Es. Ar zik sirgeem tad juhs us N. N. braatzat, tik jaw juhs diwus sirgus aishuhqseet tahdu taahlu zellu braukdami? Winsch. Ta irr gan, weenu sirgu jaw nodsichtu pawairak tahdu zellu brauht, talabb esmu brauzis ar diweem. Es. Kà tad juhs brauzeet, woi sohleem jeb tezzinus? Winsch. Kas tad nu sohleem wilfsees tahdu gabbalu! Es. Woi juhs arri ohderejet us zellu? Winsch. Ne, brauzu bes ohderes. Es. Woi jums pilsata welti kur peestahschana jeb woi par naudu

kur schenki peestahjetees? Winsch. Kas tad man par welti peestahschana dohs? Es. Juhs tad esseet 6 reis 6 juhdses ar direem sirgeem ar paschu ohderi isbraukuschi turp, un atkal 6 reis 6 juhdses atpakkal, pawissom 12 reis 6 juhdses jeb 72 juhdses par 12 sudraba rubbuleem! Rehkinajat nu: zik jums tas zelsch makfa. Pehz manna rehkinuma tas istaisa us abbeam sirgeem ikk no juhdses 16½ kap. sudr. un us katru sirgu 8½ kap. sudr. Juhsu brauki sawu sirgu par piüberi un wehrdinu flakt, tahdu brauzeju ohtru wairs pasaule ne dabbuhs. Krohdsineek! Ko juhs meklejatese pebz tats gohws, es juhs ahtri pataifischu par baggatu wihru. Brihscham fungi mannis luhdsahs woi ne warroht teen eegahdahkt kabdu obrmanni tohs us juhrnalli woi zittur kur aishwest. Par to lehtu naudu, ka juhs brauzeet zittu brauzeju pasaule ne atroddibz, un jums eegahdaschu tik dauds brauzejus, ka juhs ne spehfeet tohs atklaufht. Winsch. Juhsu taisniba, bet man tatschu ta gohws peederr, katabb tad manni buhs par nepateesi to zittam atstahrt? Un — ja teefas man spreedihs, ka ta gotws irr manna, tad mihlais mahzitajs! peenahfschu vee jums, lai juhs man to rehkinumu labbi isleekat, zik man par to zeltu, deenas kaweschanu un atkal par to tehrinu pilsata jadabhu. Es. Un kad buhschu to isrehkinajis, tad braukseet sawu lohpu par wehrdinu juhsu. Ne draugs! ta mons padohms newaid wiss, bet mans padohms stahwt: lai paturr juhsu prettineeks juhsu gohwi un juhs paturreet to tizzibu: Deeram peederr ta atreebschana, winsch atmatfahs katram sawâ laika. Mihi lakee! juhs dohmajeet, ka jums teen maseem ween buhtu spa'was jamett par nepateesi, ka jums teen pahri darra. Kas dohs krohgeri mihlais! Mums wiisseem sawâ laika pahri darra; dshwojam grehzineeki grehz-

neeku starpā. Schodeen es zittam, riht zits mannim, tà speeschamees un frentamees zits zittu. Ja mums zits pahri darra, tad mums buhs faru galwinu pee tam puhleht, atrast atbildeschana us to jautaschanu, falabb tà? Kalabb gan mannim ta nelaimē usnabkusi? Woi ne esinu sawam brablim behdu assaras is speedis, jeb winna firdsweetinu ar nopuschanahm apgruhiinajis? Es winnu ne esinu scheh'ojis, un Deewa mannis talabb peemekle, manni atkal no zitta pahridarrischana usloisdams, fur es to ne esinu velnjis. Un ja tahlās dohmās jeb apzerreschanas labbi eekulimees eefschā, tad atraddisim — zik reis! — ka mums naw ja schehlojabs par Deewa un jabrehz us faru turvakaju, bet ka mums irr jabrehz pascheein us sewi. Un ja to darram, ja paschi us sewi brehjam, tad fānni brehfschanā arri eesauzamees: Wai Deewin job af Jesū! un atmohstam ka pee Deewa mums irr jaturrehbs un pee Jesus Kristus un ta pahrizeschana mums tad svehtijahs. Wehs noraudajam faru assariau, turramees eekich sti prahm luhgschanahm pee Deewa, un tas Kungs mums atnemm to behdigu firdi un prahiu; esam atkal meerigi un eimam atkal preezigi pee sawa darba. Bet ja to pahridarrischana ne gribbam pazeesi un panest, ja ffreimam us teefahm, iff neddelas us pagasta teesu, un tad us aprinki un pehz us rihrungu (R. gierung) un pee Guberneera un pee General Guberneera — tad neka or to firdsmeieru un ar to si dspreku! Dasch qaddeem barrojabs no rihteem zeidamees un wakkards gulleht eedarns or wcenahm dusinahm; winsch kā wehrfis atgremmo weenadi ween to dabbutu spreedumu, samaita pee ta'n sawas eefschas un faru wesselibu, paleek brijschain parissam nabbags ar faru istebreschanu un faru taisnibas mefleschanu, un tam pehz tak jayaleek appakschā. Kur tu zilweks Deewu winnesi! Winsch. Labbi, zeenigs mahzitojs! ja tas nahktu no Deewa, bet tas tak nahk no zilwekeem? Es. Mihlafee, kas tad nahk no zi wekeem bes Deewa sinnas?! Juhb brauzat 72 juhdses par welti, kas juhs dīnne to zellu braukt? Woi zilweki dīnne? Juhs atnahzat pee mannis? Kas juhs dīnne

scheit atnahkt? Woi zilweki juhs skubbinaja nahkt? Kas tad noteekahs bes Deewa sinnas? Ta pahrizeschana arri noteek ar Deewa sinnu. Winsch. Mahzitojs! jums irr gruhti atturretees prettim, irr juhs taisniba, bet arri naw. Es. Kā juhs sinneet, tà juhs darrait, bet tik wehl to padohmu jums dohshu, mahjās pahrnahkufshi, islaasteet no wezzas dieesinu grahmatas to dseesinu: 410 Pazeetees lehnā prahā, zeet miyā dwehfelih, un prahts jums atwehrfees mannu mahzibū peenemt. Winsch. Pañhstu to dseesinu gan, ta irr ta dseesima no ta elles lahtfcha! Es. Ko juhs smeejatees par to elles lahz? Man dohmaht tas elles lahzis — kas zirs to buhtu eespehjis isdarriht? — tas elles lahzis juhs dīnnes rattōs eefhstees eefschā un winsch dīnnes juhsu lohpianus tezziaus 72 juhdses par welti skreet. Un ja schis lahzis juhs atkal gribb rattōs sehdinahnt eefschā, tad juhs aismettatees krustu preefchā un saffait tà: Spiht lahzehn! ko tu dohma, ej gulstees meschmalla eefschā jeb mekle faru leetu us rihrungu, jeb pee furras teefas to gribbi, man nekahda darrischanaahs ar tewim naw; eefsch manna wahguscha un eefsch manna stallané nahz wairs eefschā, un frohdsineek! saftait winnam to labbi drohschi, katu reis kad winsch jums mahzahs wirsu, un jums buhs meers un Deewa svehtiba. Tà nu wehl zittadi istreezamees, un frohdsineeks aiseet faru zellu . . .

Tè pehz kabda laika iseiniu us fuknu pihpi esim hkeht un redsu leelu spanni pilnu ar siwim. Waizaju sainei: kas tahs siwis atnessis? Schi atbild: ne sinnam, winni sazzijahs frohdsineeki buht, juhs jaw winna wahrdi sinnoh. Ne sinnu derweja wahrdi scho baltu deenu, bet tik dauds sinnu: siwis bija labbas un zerreju ka Deewa svehtiba buhs frohdsineekam nahkusi neween pee tihkleem, bet orri pee lohpeem un dahrseem un kur wehl winsch strahdajis, bes ta elles lahtfcha.

W. P.

M o b e r t s.

(Skatées Nr. 1. Beigums.)

Tehws. Kohdā rihtā kad es atkal ar saameem zitteem beedreem sawa lunga dahrsā pee

darba biju, tad weens fullainis dahrſā eenahzis manni sauze, lai es tam tuhdat nahkoht lihds us pilli. Pee pilswahrteem man nonehme jaw dſelles no kahjahn; tad manni pee pilskunga ee-wedde, kas us lehnkrebla fehdedams garru pihpi smehkeja. Iſtabā nahzis es nymettohs preefsch ta zellds, bet winsch man parwehleja us kahjahn stahweht un fazzi ja: es nu effoh wallam; lai es nu tuhdat pee ta un ta funga eijcht, tas buhſchoht man no tam wehl wairak fo iſtahſiht. „Bet,“ tā winsch wehl fazzi ja: „ſargees tu ſuns! ka tu wehl kahdu reis manndōs naggōs ne frihti, tad tevi tik lehti neweens wairs ne iſpirks!“ Es tam ſawā wallodā zittus pateizibas wahrdus mehtadams, iſgahju no tahs pils tik tſchakli ah-rā, uit kā kād es no teem ſtiteeneem behdū, fo uſraugs man ikdeenas us plezzeem krahwe. Kad nu pee ta ohtra teefafunga nogahju, tas tuhdat man präſtija mannu wahrdu, mannu dſimteni u. t. j. pr., un woi man ar kahds dehls ar wahrdu Franz Roberts effoh. Kad es tam to wiſſu ſkaidri biju iſteizis, tad winsch fazzi ja: es zaur ſawu dehlu teekohf wallam;zik laimigſ tehwſ es effohf tahdu dehlu audſinajis, kas tik daudſ par ſawu tehwu gahdajoh. Un tad 300 duſkatus zelta naudas man us galda noſkaitiſis, noweheleja man laimigu zeltu.

Nu preeka pilns dewohs us juhrmallu, un tur fuggi atraddis, kas patlabban gribbeja ſchurp braukt, ar kapteini drihs ſalihku tam lihds braukt, un tā es nu ſeftā deenā ſawu mihlu tehwra ſeimmi atkal apſweizinaju.

Tehws! Roberts eesauzebs itt kā no meega atinohdees: nu es ſinnu, kas tevi irr iſpeſtiſis! Pateiſi zits neweens ka tas gohdigs kungs, fo es preefsch kahda puſsgadda ſawā laiwinā wiſinaju, talabb winsch man tawu un mannu wahrdu tik ſkaidri iſjautaja un tohs tuhdat peerakſiſia. Pa-teiſi, taagad es wehl otminnohs, ka tas no laiwinas iſkahydamſ un duſkatus man ſaujā ſvee-dams fazzi ja: jaunekli, paleezi wehl us preefschu arween tahds gohdigs, tu ſawu tehwu drihs atkal redſeti.

Roberts nu iſtabſiſia wehl jo ſkaidraki ſawam tehwain no ta gohdiga kunga, un nu wiſſi ap-

nehmabs winnu uſmekleht, gribbedami tam fa-was pateizigas ſirdis parahdiht. Bet ihpaschi jaunais Roberts to itt zeeti aynehmabs, fazzi-dams: winsch ne buhſchoht drihsak meerā doh-tees, kamehr winsch buhſchoht to fungu atrast un tam ſawas pateizibas nodoht.

Par to ſtarpu mahte bij jaw waſkarinas ap-gahdajuſi, un nu wiſſi ſehdahs pee galda, fur tee ehsdami weens ohtram ſawas pahrzeefas behdas ſtabſiſia. Bet tai paſchā brihdī gaddijahs ahrā us eelas leels trohſniſ, un jaunais Roberts lohgu atwehris lohti iſtruhkahs redſedams, ka ne taht weenam naminam ugguns leefmas jaw zaur durwim un lohgeem laukā ſchahwahs. Schis un winna tehwſ — kaut gan peekuſſis — tuh-dal treppes pakampuschi ſkrehje turp, un atradde to nammu no ugguns leefmahm jaw pahraentu. Ugguns bij no kufnas zehluſees un augſcheja tahnſcha treppes, kas no kufnas bij uſkahyjamas, arri ſaw wiſſpahr weenās leefmas dedſe. Lau-dis no appaſcheja tahnſcha bij gan laimigi iſbeh-guſchi, bet augſcheja tahnſcha kahds ſeeviſchkiſ wehl brefmigi brehze: glahbeet, glahbeet, no Deewa puffes glahbeet manna wezza tehwu un mannu dſihwibu! Bet no wiſſa ta lauschu pulka kas tur bij ſaſtrebjuſchi, neweens ne gaddijahs, kas buhlu uſdrifhſtejees ſkreet tois leefmas eekſchā; jeſchu arri weens kungs pilnu ſutni ar ſelta naudu rohka turredams, tam to par algu ſohlija, kas tohs nelaimigus iſglahbtu.

Us ſchihm brefmahn peefrehje patlabban tee abbi Roberti klahf; ſhee to brefmigu kleegſchamu iſdſirdejuſchi, peelikſe tuhdat ſawas treppes un jaunais Roberts kahpe augſcham. Laimigi pee augſcheja tahnſcha tizzis, tas likke tam ſirngal-wim zaur lohgu ſewim ap kafku kertees, un tā winsch to itt laimigi nonette; ſcho nolizis winsch tuhdat kahpe atkal ohtru reiſ augſcham un iſ-glahbe tāpatt arri ta ſirngalwja meekgu meitū. Kad nu Roberts ar ſawu tehwu tohs iſglahbtus no ta ugguns grehka druzin tahlak neſſe, loi tee tai lauschu druhſinā ne iſku ſamihhi, tad tas ſweſchais kungs ar to naudas ſutni pee teem peegah-jis fazzi ja: lai nu ſhee to naudu kā kahdu mihleſibas dahuwanu par ſawu gruhtu puhlinu pec-

nemmoht. Bet Roberts atbildeja: „Mehs to ne darrisam ne kahdas makfas dehl, bet mehs to darrisam kristigas mihlestibas labbad;“ un kad sweschais tohs wehl ar warru speede to naudu nemt, tad Roberts tam newitloht azzis eeskattijahs, un redsi — te winsch pasinne, ka tas tas pats fungis bij, kas tam laiwinā tohs 10 dukatus bij saujā eespeedis — tas pats wiina tehwa glahbejs. „Tas irr tehws,“ Roberts pilnā balsi isfauze: „tas irr taws labbsfirdigais glahbejs!“ Winsch gribbeja tam jaw pee kahjahn krist un pateiktees par wissu to labbu, ko tas pee wiina tehwa bij darrisis, bet tas sweschais nosudde tai tauscbu vulkā preefsch wiina azzim, un Roberti to schinni pasaule ne dabbuja wairs redseht.

Gohda taru tehwu un mahti (schis irr tas pirmais bauslis, kam irr apfohlischana), ka tew labbi klahjahs un tu ilgi dsihwo wirfs semmes. Ewes. 6, 2. 3. Un ja tas zilweks ko labbu sebj, to paschu tas arridsan plauß. Ja kas us sawu paschu meesu sebj, tas no tabs meesas to samaitaschanu plauß: bet kas us to garru sebj, tas plauß no ta garra to muhschigu dsihwo-schanu. Gal. 6, 7. 8.

J. K.....g.

Teefas fluddin a schan a s.

Us pawehleschanu tabs Keiserifkas Majesteetes, ta Patvaldineeka wissas Kreewu Walisis ic. ic. ic., tohp wissi tee, kam kahdas taifnas prassishanas no teem Pokaischas fainneekem Kneipa Kristappa, Unteneeko Mahetina, Buscha Annusa, Duhka Kristappa, Mangalla Janna, Lamba Janna, Bolgoll Janna, Bunta Janna, Wehreneeka Andrei un Klabba Ulrikka buhtu, ka sawos mahjas parradu un kalpu eerikschanas dehl atdewufshi, libds 3schu un 4tu Merz f. g. pee schibis pagasta teefas peeteizahs. Pokaischā, tai 3schā Janwar 1845.

(Nr. 2.) ††† Ulrik Lamberts, pagasta wezz.

W. Hildebrand, pagasta teefas strihw.

No Jaunpilles pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassishanas buhtu, pee ta

Jaunpilles fainneeka Krisch Puttreim, vahr kurea manu parradu dehl konkurse spreesta, ucaizinati, libds 3schu Merz f. g. pee schibis teefas peeteiktees. Jaunpilles pagasta teefas, 3schā Janwar 1845.

(Nr. 6.) Virgin Budowiz, pagasta wezz.
E. G. Monkewitz, pag. teef. strihw.

No Jaunpilles pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassishanas buhtu, pee ta Jaunpilles Peepulta fainneeka Krisch Nulle, par kurea manu parradu dehl konkurse spreesta, ucaizinati, libds 17tu Merz f. g. pee schibis teefas peeteiktees. Jaunpille, 20ā Janwar 1845.

(T. S.) Virgin Budowiz, pagasta wezzakais.
(Nr. 26.) E. G. Monkewitz, teefas strihwariis.

Leel-Berstelles pagasta teefas 15tā Webruar f. g. par dauds bahrinu mantas, kā: gohiš, drehbes un wehl zittas derrigas leetas, Silliskrohga uhtruppi turrehs. Leel-Berstellē, tai 25tā Janwar 1845.

Spreede Zahn, pagasta wezzakais.
Contius, teefas strihwariis.

Zittas fluddin a schan a s.

Baltas Pommischas muischu, diwi juhdses no Bauskas, warr us arrenti jeb us klausichanu dabbuht, kā arri mahjas ar 20 pubreemi sebjuma un 60 wesumeem seena. Kas scho muischu jeb schibis mahjas us arrenti gribb nemt, tas warr klahtakas sianas dabbuht no zeeniga v. Hahna lunga Selgawā, Katrihnas eelā, Haležki nammā.

Abgunstes muischab waldischana zaur scho sinnamu darra, ka tabs pee schibis muischab peederrigas mahjas us arrenti taps iedohatas. Kam patiktu kahdas mahjas us arrenti nemt, tam wajoga pee muischab palizejos peeteiktees.

Grahwendahles muischā trihs mahjas iedohdamas fainneekem. Kas schibis mahjas gribbetu ušnenit lai tadehl pee Grahwendahles muischab waldischanas pre-safkahs.

Jaun-Mohkes muischab waldischana zaur scho sinnamu darra, ka tabs pee Jaun-Mohkes pagasta peederrigas mahjas no Jurgeem 1845 us arrenti taps iedohatas.

Bri h w d r i k k e h t.

No juhmallas gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas-rahts A. Beitler.